

Miin komi juuldo

Kudol Dr. Muhammadu bii

Ibraahiim Al Hamdi

ح) جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات، 1445 هـ

الحمد، محمد بن إبراهيم
أنا مسلم - فلاقي (فولاني). / محمد بن إبراهيم الحمد؛ جمعية
خدمة المحتوى الإسلامي باللغات - ط. ١ - الرياض، ١٤٤٥ هـ
22 ص؛ 14 × 21 سم

ردمك: 978-603-8442-22-7

1445 / 18185

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية البروة

دار الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

Miin komi juulɗo¹

Miin ko mi juulɗo, ɗum firti diine am ko Islaam. Islaam ko konngol teddungol ceninangol annabaabe ndonondiri ngol – yo kisal won e mum'en- gila e gadiiɗo e mum'en haa e cakkitiidɗo o. Ngol konngol engol roondi maanaaji mawɗi e bure tedduɗe. Ngol firti ko jebbilaade, e ɗowtaade e ɗoftaade tagɗo O. Ngol firti ko kisal e beldal e malal, e hoolaare, e fooftere wonande kala nedɗo e renndo fof. Ko nih saabi konngudɗi jam e islaam ko e konngi burɗi heewde janteede he nder sariya Islaam. Kisal (salaam) ko innde he Inɗe Alla. Salminaandu juulɓe hakkunde mum'en ko kisal-salaam-. Salminaandu yimɓe aaljanna ko kisal -salaam-. Juulɗo tigi woni mbo juulɓe kisi e ɗemngal mum e junngo mum. Islaam

¹ Konngol binndangol ngam anndinde Islaam.

ko diine jam wonande aade en fof, embo yaajani **be**, ko kamambo woni laawol malal mum'en aduna e laakara. Ko nih saabi mbo woni timmoode huftindinde yaajnde udditaniinde fof en mbo seerndatah hakkunde nguru e nguru wonaa kadi hakkunde mbaadi e mbaadi, mbo ndaardata yim**be** **bee** fof ko yitere wootere. Burondiral alaa hakkunde yim**be** -aade en- nder Islaam si wonaa **burde** jaggude e tinndinooje Islaam. Ko **ɗum** saabi pittaali kis**ɗi** fof ina njaba mbo; sabu embo yahdi e neesu. Kala aade tegdetee ko moyyere, e nuun**ɗal**, e ndimaagu, e yi**ɗde** Joom makko, o jaba Mbo wonde ko dewetee**ɗo** kaanduu**ɗo** e reweede Kanko tan. Hay gooto accataa nguu neesu si wonaa god**ɗo** accini mo wayla neesu ngu. Ko tag**ɗo** aade en woni ko welana **be** oo diine, Joom mum'en e dewetee**ɗo** mum'en.

Diine am islaam ina anndina mi wonde maa mi wuur e oo aduna, caggal mi maayi mi ruttoo e galle laakira, ko oo woni galle heddaade mbo battane yimbe fof wonata ko aljanna wolla jaynge.

Diine am islaam na yamira mi jamiraade embo hada mi kadaade. So mi daraniima deen jamiraade, ndeestii-mi kadaade de, mi malee aduna e laakara. So mi welsindiima heen kiite aduna e laakara ngara fotde welsindaare am e rabbidinaade am. Wootinde Alla woni ko buri mawnude ko Islaam yamiri mi. Miin mina seedoo, mi fiha e mbaadi tayoraandi wonde ko Alla tagi mi, ko Kanko woni Mbo ndewat mi. Mi rewatah mbo wonaa Alla; yidde Mbo, e hulde lepte Makko, e joortaade baraaje Makko, e wakkilaade e Makko. Ngool wootinngol Alla woni seedanaade Alla

ngootaagu, e seedanaade annabi Makko Muhamadu ko o nelaa**ɗo**.Ko Muhamadu woni timmoode annabaa**ɓe**, Alla neldii mbo yurmeende wonande winndere nde, o timminiri mbo annabaagal e nele **ɗe**, annabi arataa caggal makko.O addii diine kuftidind**ɗo** moyy**and**o kala yonta (jamaanu) e kala nokku e kala leñol.

Diine am ina yamira mi, yamiroore tayiinde nde ngoon**ɗ**inat-mi Malayaakaa**ɓe**,e denndaangal nela**ɓe**, gadii**ɗo** e ma**ɓ**ɓe ko Nuuhu, e Ibrahima e Muusa,e Iisa e Muhammadu yo kisal won e mum'en.

Diine am ina yamira mi goon**ɗ**inde defte kammuyankooje jippii**ɗe** e nela**ɓe**, e rewde sakkitiinde nde, timmorde nde, ndeen **ɓ**uri mawnude ko ndeen woni Kur'aana.

Diine am na yamira mi goondinde ñalngu cakkitiingu,
mbo aade en njobetee golle mum'en. Diine am ina yamira mi
goondinde hoddiro e weleede ko woni e dam nguurdam,
foti ko jam wolla bone, e jaggitaade e sababuuji
dadal. Goondinde hoddiro na okka mi fooftere e deeyre e
muñal, e waasde sunaade e ko yawti. Sabu mina anndi pellet
ko hebi mi ko woopataano mi, ko woopi mi ko hebataano
mi. Kala huunde ko ko hoddiraa, ko ko winndaa ummaade ga
Alla, fawii mi tan ko jaggitaade e sababuuji, e weleede ko
wadata caggal mum.

Islaam ina yamira mi ko labbinta fittaandu am tawa ko golle
moyye, e jikkuuji mawdi di Joom am welaa, e labbinde
fittaandu am, e weleede bernde am e yaajnude bernde am, e

yaynaade laawol am mi wona tergal nafowal e nder renndo he.

Ko wootinde Alla (tawhiid) **ɓ**uri mawnude he **ɗ**een golle, e darnude juul**ɗ**eele jowi **ɗ**e, jemma e ñalawma, e tottirde asakal, e hoorde lewru koorka, e hajjoyde ka suudu Alla hormaandu ndu to Makka wonande oon kattand**ɗ**o.

Ina jeyaa e ko diine am tinndini ko udditta **ɓ**ernde am: hebbinde janngugol Kur'aana, ko mbo Haala Alla o, **ɓ**ur**ɗ**o goond**ɗ**ude e yood**ɗ**de haala e teddude ka, embo renndini gannde adii**ɓ**e e sakkiti**ɓ**e **ɓ**e. Janngude Kur'aana wolla he**ɗ**aaade mbo ina adda deey**ɗ**e e fooftere e malal nder **ɓ**ernde, hay si wonii janngoowo o wolla ke**ɗ**otoo**ɗ**o o waawaa arab wolla o wonaa juul**ɗ**o. Ina jeyaa e ko **ɓ**urata weytinde bernde toraade Alla, e moolaade e Makko e toraade Mbo e kala

tokosel e mawngel. Alla ina jaɓana kala toriidɔ Mbo o sellinani Mbo dewal Alla ngal.

Ina jeyaa e ko ɓurata weytinde ɓernde, heewde innude Alla.

Annabi am tinndinii kam no innirat-mi Alla, o anndani mi ko ɓuri moyɗude e innugol Alla. Ina heen: Konngudɗi nayi nder Kur'aana (senaare woodanii Alla, jattooje ngoodani Alla, deweteeɗo e goonga alah mbo wonaa Alla, Alla woni Mawɗo)

Ko noon kadi (mi yaafniima Alla, wolaa hawla wolaa Kuwwata illaa billaahi): Baawal e semmbe alanaa mbo wonaa Alla.

Konngudɗi ɗii na njogii batte kaawniide fii weytaare ɓernde, e tellaade deeyre nder ɓernde.

Islaam ina yamira mi nde ngonat-mi **ɓ**amtiido tolnde godditiido kala ko tellinta neddaagu am e teddungal am. E nde kuutorat-mi hakkille am e terde am, ko de tagiraa ko e golle nafooje mi nder diine am e aduna am.

Islaam ina yamira mi yurmeende, e moyyude jikku, e gollondiral labangal e moyyude e winndere he fotde kattande am ka bolle e golle.

Ko hakke jibnaabe **ɓ**uri mawnude e hakkeji **ɗi** njamiraa mi; diine am ina yamira mi **ɗ**iggande **ɓe**, e yidande **ɓe** moyyere, e reerde e malal mum'en, e nafde **ɓe** haa arti noon si **ɓe** naywii. Ko nih saabi **aɗa** yi'a yumma e baaba na njogii teddungal e horma e nder renndooji Islaam, e nde **ɓiɓɓe** mum'en liggantoo **ɓe**. Kala nde jibnaabe **ɓ**uri naywude wolla ronkude wolla **ɓe** ñawi, **ɓiɓɓe** mum'en **ɓ**urata moyyude e ma**ɓɓe**. Diine am anndinii kam wonde debbo ina

jogii teddungal toowngal, e hakkeji njani. Rewbe e nder
islaam ngoni derdiraabe (sakiraabe) worbe, burdo moyyude
e yimbe he ko burdo moyyude e koreeji makko. Juuldo
debbo e cukaagu makko na jogii hakke muynam, e reeneede,
e neheede nehdi moyyiri, te kadi ko kanko woni bernde
buubnde wonande jibnaabe makko e sibbe makko. Si o
mawnii ko kanko woni teddinaado, mbo mawdo makko
hiranta, o ayna mbo o reena. Keedo makko weletaake nde
junngo bonngo yottotoo mbo, wonaa demde bonde wolla
gite bonde. Si o resaama duum wona e konngol Alla, e aadi
Makko tekkinaado. O wona koddijjo burdo teddude nder
suudu dewgal makko. Ina fawii e gorko makko teddinde mbo,
e moyyude e makko, e waasde mbo lorldude.

Si o wonii yummo, moyyude e makko wonata ko ko sinndindiri e hakke Alla, aayanaade mbo sinndondirat e sirku e bonannde nder leydi ndi.

Si o wonii bandiraaɗo debbo, o wona mbo juulɗo yamiraa yo jokku endam he makko, teddinde mbo, e hirande mbo. Si o wonii yumma cawndiiɗo (gorgilaawo) o wonata ko wano yumma ka jukkere endam e digganeede.

Si o wonii taaniraawo wolla o naywi, bural e teddungal makko beydanto bibbe e taaniraabe makko, e denndaangal banndiraabe makko, o desataa salaneede dabbal, miijo makko fuuynetaake.

Si o wonii godɗitiidɗo ka jiidigal e koddigal, ndeen ombo jogii hakke islaam kuuftidindɗo haɗoowo mbo lorreede (loreede), e surde gite, e ko nanndi heen.

Renndooji juulbe ceeraani e reende **ɗii** hakkeji no haaniri nih, **ɗum** addani debbo teddungal e **ɓural** (kiima) e teskeede, o he**ɓ**ataa **ɗum** e renndooji go**ɗɗi** **ɗi** ngonaa juul**be**.

E nder Islaam debbo na jogii hakke jeyal, e hasde (luyde), e yeeyde, e soodde, e denndaangal pi**ble** gollondireede, embo jogii hakke janngude, e jannginde tawde kay **ɗuum** luurondiraani e diine makko. Ina jeyaa e gannde ko tesketee farilla to**ɗɗi****ɗo**, kala ngaccu**ɗo** **ɗum** bakkodina, foti ko gorko wolla ko o debbo.

Ina woodani debbo oon kala ko woodani wor**be** **be**, si wonaa ko o heerorii gaa wor**be**, wolla ko wor**be** keerorii gaa makko, gila e joggan**ɗe** (hakkeji) e ñaawooje keerani**ɗe** gooto e ma**bb**e kala, wano no la**bb**iniraa e nokkuuji mum.

Diine am na yamira mi yidde musid**be** am rew**be** e wor**be**,
e baabiraabe am sawndii**be**, e gorgilaabe am, e kaawiraa**be** e
yummiraa**be** sawndii**be**, e denndaangal banndiraa**be** am
ballii**be**, embo yamira mi daranaade hakkeeki joom suudu am,
e sukaa**be** am e hoddi**be** am.

Diine am na yamira mi ganndal, mbo hirjina mi e ko
bamtata hakkille am, e jikku am, e miijo am.

Embo yamira mi gacce (kersa: semteende), e muñal, e
ful**du**de, e jaambaraagal, e ñeeñal, e feewde hakkille, e
hoolaare, e yankinaade, e nefde ko boni, e huubnude aadi, e
yid**du**de aade en moy**y**ere, e yahde ngam faggaade nje**du**
(arsuke), e yurmaade miskinee**be**, e juuraade ñaw**be**, e
huu**bu**nude fodoore, e haala labaaka, e ja**bb**oraade yim**be**
yeeso wertiingo, e reer**du**de e malnude yim**be** fotde kattand**e**
am.

Diine am na reentina mi majjere, embo haɗa mi keefeeru,
e Ilhaad-yeddude goodal Alla-, e goopol, e pankare, e jinaa,
e mawnikinaade, e ngañantumaagu (haasidgal), e ngañgu, e
bonde jikke, e hiitinaade, e sunagol, e fende, e fiɓtaade, e
ngaameela, e kulol reedu, e waasde gollude, e tikkere, e
fuuyde, e ɗaayde, e bonde e aade en, e heewde haala ko alaa
faayda, e saakude sirruuji, e njanfa, e luutndaade fodoore, e
aayanaade jibnaabe, e tayde endam, e welsindaade sukaabe,
e lorde koddiijo e tagoore ndee fof.

Islaam na haɗa mi kadi yarde bemmbooji (cikrinooji), e
doroguuji, e lotori, e nguyko, e hodude, e yoonne, e hulɓinde
aade en, e ñukkindaade be, e rewindaade gunndooji (sirruuji)
mum'en.

Diine am Islaam na reena jawle, na e **ɗuum** noon saaktude jam e hoolare; ko **ɗum** saabi embo hirjina e hoolaare, e mantude hoolaabe, e fodande **be** nguurndam mbeldam, e naatde aljanna, e harmude nguyka, e heblande kala ba**ɗɗo** **ɗum** lepte aduna e laakara.

Diine am na reena pittaali, mbo harmini warde fittaandu ko aldah e goonga, e bonde (jaggitde) e wo**bbe** e kala noone bonde hay si ko e mbaadi konngol.

Mbo harminii boom nde ne**ɗɗo** bonata (jaggitta) e fittaandu makko, mbo dagnaani nde ne**ɗɗo** bonnata hakkille makko, wolla o bonna cellal makko, wolla o wara hoore makko.

Diine am islaam na defoo ndimaagu, embo yu**bbina** ndimaagu ngu. Ne**ɗɗo** e nder islaam ko dimo e miijo makko,

e njeeygu makko, e cootgol makko, e njulaagu makko, e eggugol makko, e dakmitaade e bel**ɗi** nguurndam wano ñaamdu wolla yardu, wolla **ɓ**ornaade, wolla he**ɗa**ade tawde wonaa ko harminaa ko addanta mbo lorla wolla addana god**ɗo** lorla.

Diine am na yu**ɓ**ini ndimaagu, mbo newnanta hay gooto tooña god**ɗo** goo, wonaa yo ne**ɗ**ɗo wellito e dakammeeji karminaa**ɗi** bonnooji jawdi mum, e malal mum, e ne**ɗ**ɗaagu makko.

Si a ndaari **ɓ**een wellitan**ɓ**e ko'e mum'en ndimaagu e kala huunde, **ɓ**e totti ndu kala tuuyooji ko aldaa e curgol diine wolla hakkille, maa a yi'u e**ɓ**e nguuri nguurndam **ɓ**ur**ɗ**am hiiteede e **ɓ**ittude, a yi'at yoga e ma**ɓ**ɓe na yi**ɗa** wartaade; ngam iwa e **ɗ**enyere (faayre).

Diine am na anndina mi ko **ɓuri ɓamtaade** e neediiji ñaaamdu e yardu, e **ɗoyngol** e haaldude e yim**ɓe**.

Diine am na anndina mi newaare e njeeygu e sootde, e **ɗaɓɓude** hakkeeji. Embo anndina mi newaare wondude e **ɓe** mi jiidaa diine, wota mi tooñ **ɓe** wolla mi bona e mum'en, potmi ko moyyude e mum'en e joortanaade **ɓe** nde jam aranta **ɓe**. Daartol (taariik) juul**ɓe** na seedanoo **ɓe** newaade wondude e **ɓe** njiidaani diine, newaare nde hay leñol gootol meed**ɗaa** (feeraa) anndude wano mum ko adii islaam. Juul**ɓe** nguurdii e ley**y**i ceertu**ɗi** diineeji, **ɗi** naati e laamu juu**ɓe**, juul**ɓe** ngollondiri e ma**ɓɓe** gollondiral **ɓurngal** moyyude e gollondire hakkunde yim**ɓe**. E tonngude, Lisl^{am} anndinii kam ko **ɓuri** ñeeñ**ɗude** e neediiji, e gollondire labaa**ɗe**, e jikkuuji moyy**i**, ko lab**ɓinta** nguurndam am hi**ɓɓina** weltaare am. Mbo ha**ɗi** mi kala ko ina wuddina nguurndam am, e kala

ko lorata mbaadi renndo, wolla fittaandu, wolla hakkille, wolla jawdi, wolla teddungal, wolla nguru (innde).No njaggir-mi **deen** tinndinooje islaam fof malal am **beydoo** mawnude.Fotde welsindaade mi, e **ra**bb**inaade** mi he **dee** tinndinooje islaam ko noon malal am ustortoo.

Ko yawti koo hollaani wonde ko mi deena**do**, mi woopatah, e mi **ra**bb**intaako**, diine am na ayna neesu am **ne**dd**ankeewu**, e lohre am heen sahaaji, mina woopa heen sahaaji, mi **ra**bb**id**inoo****, mi welsindoo, ko nii woni udditanaa mi damal tuububuya e yaafnaade, e ruttaade e Alla, tuubde ina momta batte welsindaare am, na **ba**mta daraja am ka Joom am.

Tinndinooje diine am fof foti ko to bannge **pi**ble**** wolla jikkuuji wolla nehdiiji e gollondire fof ruttotoo ko e Kur'aana teddu**do** o, e sunna la**bb**ina**do** o.

E sakket midfa wi'a e yananeede: Si kala neddo e kala nokku e nder winndere nde yellitiima e diine islaam tigi o ndaardi mbo yitere nuundal, ndeen alaa fof do o rewata haa o waasa jabde mbo, kono woni bone oo ko: noddaali penaale di bonnata innde Lislamm, e bade yoga e jeyaaabe he mbo, te be njokkaani mbo.

Si neddo ndaardii mbo e jaati makko, wolla ngonka daraniibe diine o tigi o wadataa berde didi (denngi-ndenngintaa) e jabde mbo, e naatde he mbo. Maa o laabe wonde islaam noddata ko e malnude aade en, e addude hoolaare e jam, e saaktude nuundal e moyyere. So tawii ko wooñaare yogo e askiniibe e islaam -famfii maa heewi-dagotaako, no waawi waade fof, nde islaam jaggirtee duum, wolla mbo aybiniree duum, Lislamm na hisi e duum. Batte wooñaare ruttotoo ko e wooñiibe bee e ko'e mabe; sabu

islaam yamiraani **be** **ɗuum**; woni kay Lislām ha**ɗi** **be** ooñanaade ko mbo addi ko. Refti heen wonde nuun**ɗal** na **ɗabbi** teskaade darani**be** diine o no haaniri nih, e siino**be** jamirooje e ñaawooje mbo e dow ko'e ma**bbe** e dow wo**bbe**; sabu **ɗuum** na hebbinira **berde** **ɗee** teddingol e hormingol oo diine e yim**be** mum. Lislām accaani tokosel wonaa mawngel e tinndinale e needi si wonaa tan mbo hirjini e majje, kono kadi mbo accaani tokosel wonaa mawngel e bonannde si wonaa tan mbo reentini **ɗum**, mbo uddi laawol mum.

Ko **ɗuum** saabi mawnin**be** fiyaaku Lislām, ñii**ɓnu****be** sariyaaji **ɗi**, kam**be** **ɓuri** maleede he yim**be**, **be** ngona kadi e **ɓur****be** toowde peewal fittaandu, e nehde **ɗi** e jikkuuji moyy*i*, **ɓadii****ɗo** e god**ɗo** fof na seedanoo **be** **ɗuum**, ko noon kadi **jab****ɗo** e cali**ɗo** fof na kawri heen.

Kono tan ndaardude islaam juulbe welsindiibe e diine mum'en, accube laawol pooccingol, duum aldaa e nuundal hay huunde, kono ko dum tooñange e hoore mum.

E sakket, dum ko noddaandu faade e kala mbo wonaa juuldo nde o reerdata e anndude islaam, e naatde e heen.

Alaa ko fawii faalaado naatde he Islaam si wonaa nde o: Seedotoo deweteeo alaa si wonaa Alla gooto O, e wonde Muhammadu ko nulaado Alla tigi. O jangga e diine ko wadata haa o waawa daranaade ko Alla fawi mbo ko. Kala no aade beydorii janggude e gollude fof malal makko beydoo, daraja makko toowa ka Alla.